

January 16, 1950

**Information at Bulgarian Plenum on Stalin's View on
the Purges in the Bulgarian Communist Party**

Citation:

"Information at Bulgarian Plenum on Stalin's View on the Purges in the Bulgarian Communist Party", January 16, 1950, Wilson Center Digital Archive, Central State Archive, Sofia, Fond 1-B, Record 5, File 55. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group. <https://wilson-center.drivingcreative.com/document/112520>

Summary:

Georgi Chankov and Vulko Chervenkov present a report before the BCP CC on their recent meeting with Joseph Stalin, Georgi Malenkov and Nikolai Bulganin in Moscow. Among the issues discussed were the ongoing purges in the BCP, the role of the Agrarian Movement in the government, the state of the Bulgarian armed forces and the Bulgarian industrial and agricultural production.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

П Р О Т О К О Л

За заседанието на пленума на ЦК на БКП, състоял се на 16 и 17 януари 1950 година.

Заседанието се откри в 9.20 часа в Врана.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩИЯТ ВЛАДИМИР ПОПТОМОВ: Другари, откривам заседанието.

Отсъствуват др.др.Васил Коларов, Димитър Ганев, Стела Благоева, Любен Герасимов, Димитър Братанов, Димо Дичев и Щерю Атанасов. Всички останали присъствуват. Др.Васил Коларов не е много здрав в последно време. Др.Червенков току що се върна от др.Коларов. Състоянието му се е подобрило, но той не ще може да участва в пленума.

ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ: Праца много здраве на всички другари от Централния комитет. Една-две недели или повече той ще трябва да почива.

Вл.ПОПТОМОВ: Другари, дневния ред вие го знаете. Предлага се една нова точка, която не беше предвидена в дневния ред – именно информация на нашата делегация, за беседата, която са имали с др.Сталин. Информацията ще направи др.Чанков. Който е съгласен да се включи тази точка в дневния ред, моля да си вдигне ръката /Приема се единодушно/. Има ли други допълнения или изменения в дневния ред, така както ви е даден и с допълнението на новата точка. Няма. Ако няма моля да си вдигнете ръката. /Приема се единодушно/.

Пристъпваме към точка 1. от дневния ред. Думата за информация по беседата на нашата делегация с др.Сталин има др.Чанков.

ГЕОРГИ ЧАНКОВ: Другари, както знаете нашата делегация беше изпратена в Москва по случай 70 годишния рожден ден на др.Сталин. В тази делегация бяхме и ние с др.Червенков. След общия банкет в Кремъл, ние бяхме поканени на среща с др.Сталин. На срещата при-

състествуваха и другарите Маленков и Булганин. В разговорите ние засегнахме следните въпроси:

Първо, по предателската и шпионска дейност на групата на Тр.Костов. Др.Сталин подчерта, че колкото по-скоро и по-решително ние се очистим от англо-американските агенти, толкова по-здраво ще се укрепи международното положение на нашата страна. Когато англо-американците имат свои агенти във вашата страна и във вашата партия, те разчитат на преврат от вътре и затова не зачитат страната ви. Така беше и у нас, но когато ние разгромихме техната агентура, те нямаше какво да правят, трябваше да се считат с нашата страна. Така, казва, ще бъде и с вас.

Друг един въпрос, който др.Сталин отново подчерта и по който и при другите срещи с наши членове на ЦК е ставало дума, това е въпроса за подготовката, за самообразованието на членовете на ЦК. Той заяви буквално следното: "Членовете на ЦК трябва да се учат да владеят всички въпроси". Подчерта в тази връзка, че в ЦК и Политбюро трябва да се работи колективно. Колективно да се решават въпросите и на никому да не се дава нищо на откуп.

Говорейки за армията, др.Сталин обърна внимание в присъствието на другарите Маленков и Булганин, че не са особено доволни от състоянието на нашата армия. Не са доволни и настояват да вземем необходимите мерки за укрепване на армията, за решително издигане на ръководни места на нови хора.

Във връзка с шпионската дейност на Костов и костовци и изводите, които трябва да направим за подобрене на нашата работа, др.Сталин обърна внимание и подчерта, че трябва да се ~~нахиях~~ поощрява самокритиката в партията. Вие, заяви той, трябва не само да проверявате другите, но и сами да се проверя-

вате, а самокритиката е много добро средство за самопроверка. На въпроса зададен от нас, че не трябва ли да се потърси смет от тези, които са издигали Костов и костовци на отговорна работа в партията.....

ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ: Ние поставихме въпроса за рамките, в които трябва да постави сега критиката и самокритиката и изводите.

ГЕОРГИ ЧАНКОВ: Това е правилно, което др.Червенков забеляза. Др.Сталин заяви, че самокритиката в това отношение е необходима, но не трябва да се смята, че всеки, който го е издигал, е враг. Тук той напомни и за Тито и титовци. "Хвалеха ги пред нас, но това не значи, че всички те са врагове". Напомни и за др.Димитров, че е издигал Тр.Костов.

Ние зададохме и такъв въпрос - не би ли било необходимо проведем чистка в нашата партия, чистка такава каквато на времето се проведе в болшевишката партия. Др.Сталин ни отговори, че сега не е целесъобразно да провеждаме такава, тъй като тя би изгубила много време и енергия на целия наш ръководен кадър в партията. Др.Сталин препоръчва да вземем мерки, заедно с окръжните и окопските ръководства и заедно с първичните организации да бъде очиствена партията от съмнителни елементи. Ние тук посочихме как вървело у нас прочистването. Той одобри това и каза - действайте в тази насока. Това ще бъде частична чистка, но това сега е по-важно и нужно да се върши. Обща чистка можете да проведете след единосъгласен стопански поход в страната.

Стана дума за Отечествения фронт. В тази връзка др.Сталин предложи Министър-председателят да бъде и председател на Националният съвет на Отечествения фронт. Стана въпрос за Земеделския съюз и неговото участие в управлението на страната. Но др.Сталин тук ни обърна внимание, че все още Земеделският съюз има терени за съществуване, има воля, която той още не е изиграл по край

стана дума за Трайков. Той може да остане подпредседател на Министерския съвет и да наблюдава някои министерства в качеството си на такъв. Но министерството на земеделието трябва да премине в наши ръце.

Говорейки по стопанските въпроси др. Сталин ни предложи министерството на мините и експлоатацията на мините да се прехвърли към министерството на индустрията. Той постави въпроса какво ние смятаме по този въпрос. "Вие имате ли някакви възражения по това". Ние не можахме точно да му кажем дали трябва да остане там, тъй като на времето основния аргумент беше да се създаде това министерство, за да имат и земеделците място. Но това сега отпада. Др. Сталин ни обърна извънредно голямо внимание върху въпросите на земеделието. Каза, че ние трябва много сериозно да се занимаем с проблемите на земеделието. Между другото посочи на постижения в Съветския съюз, например на царевичката - на един стрък до 6-8 кочани. При употребата на тази царевичка още първата година може да се получи двоен резултат, двоен урожай. Обърна ни внимание, че у нас могат да растат и мандарини и лимони, и чай. Оказа се, че в Москва, при московски условия, расте чай. Ние видяхме саксия с чай в Тимирязевската академия. Др. Сталин нареди на др. Малевков на другия ден след срещата да се срещнем в ЦК с представители на М-зо на земеделието, да се запознаем и да ни дадат необходимите напътствия. На другия ден, в присъствието на заведующия селотдела при ЦК и министъра на земеделието отидохме в Тимирязевската академия, където ни показаха разни постижения из областта на земеделието. Специално ни показаха два стръка треви: суданка и чумиза.

По редакцията на в. Изгрев. Редакцията да се обнови с нов

Wilson Center Digital Archive Original Scan
хора, а те да служи като център на бивши звена. Сталинов обаче не особено благоприятно гледаше на в.Изгрев и в никакъв случай не са склонни да служи като някакво звено на звенарите, каквото е все още в.Изгрев.

Попита ни как е Нимон. Казахме му, че все пак Нимон е хитър човек. "Най-после и вие се убедихте, че е хитрец", зад благовидната си маска той скрива истинското си лице".

Стана дума за София. Др.Сталин ни каза, че София е столица и трябва да се ръководи не само от М-вото на комуналното стопанство, а преди всичко от Министерския съвет, от ЦК. Тя трябва да има едно авторитетно ръководство.

Ние се бяхме установили югославските емигранти, които идват тук, да ги включваме на разни места на работа в държавния апарат в армията. По този случай др.Сталин каза, че това е грешка, голяма грешка. Трябва да семахнат от армията. Може една част от тях да се използват за борба вътре, но да бъдат сигурни честни хора. Някои могат да се изпратят и в Съветския съюз и в другите народни демократически държави. Изобщо този въпрос трябва да се обсъди. Не е полезно да седят тук у нас.

Стана дума за миналото на нашата партия. Аз в кратко ще прочета бележките. Др.Сталин обясни, че теснячеството не може да се счита като сродно на болшевизма. То е било сродно на Плеханов. Теснячеството беше марксистеска група, но не диференцирана. Бавните тесни не веднаж са били против Ленина. Тесните не бяха диференцирана група, макар и марксисти. Такава диференцирана група бяха само ленинците, само болшевиките. Но тесните изиграха в България голяма положителна роля. От всички комунистически партии на Балканите, ние считаме най-близки на болшевиките партията на тесни социалисти. В югославия такава партия нямаше. В Полша 50% се

Опасни присудци - агенти на врага.

ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ: Ние винаги добре сме се отнасяли към Българската партия.

ВЛ. ПОПТОМОВ: Разисквания няма да отквиваме. От името на Политбюро да предупредя, другари, че нито една дума да не излиза. Нито в. Изгрез, нито за земеделците, нито за Кимон.

Пристъпваме към точка 2. от дневния ред. Има думата др. Червенков.